

МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ**

«СХВАЛЕНО»

Вченою радою Державної екологічної
академії післядипломної освіти та
управління

Голова Вченої ради

Бондар О.І.

(Протокол № 3-19 08.04.2019)

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ У ПРИРОДООХОРОННІЙ ГАЛУЗІ

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни підготовки магістрів
спеціальності 101 – екологія
у галузі знань 10 – природничі науки

2019 рік

Програма з дисципліни «УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ У ПРИРОДООХОРОННІЙ ГАЛУЗІ» складена на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні «Екологія та управління природними ресурсами».

Програму обговорено та затверджено на засіданні кафедри екології та екологічного контролю

Завідувач кафедри Риженко Н.О.
(Протокол № 8 від 4 квітня 2019 р.)

ПОГОДЖЕНО
Директор Навчально-наукового інституту екологічної безпеки та управління

4 квітня 2019 р. Улицький О.А.

Розробник програми – кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління

Ющенко Л.П.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 5	Галузь знань 10 – природничі науки 101 – екологія	за вибором	
Модулів – 2	Спеціальність: 101– екологія	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		Перший	другий
Індивідуальне науково-дослідне завдання - відсутнє		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		---	11-й
		Лекції	
Тижневих годин для <u>денної</u> форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Другий (магістерський) рівень	---	28 год.
		Практичні, семінарські	
		---	22 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		---	100 год.
		Індивідуальні завдання:	

		Вид контролю:	
-----	Залік		

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Управління проектами у природоохоронній галузі» є формування професійних компетенцій у новому виді професійної діяльності «Управління проектами у природоохоронній галузі» з урахуванням світових та вітчизняних досягнень.

Завдання вивчення дисципліни «Управління проектами у природоохоронній галузі» такі: засвоєння кращих практик та закордонного досвіду управління екологічними проектами у природоохоронній галузі, а також

управління екологічними проектами у природоохоронній галузі, а також закріплення навичок застосування загальних підходів, методів і прийомів управління екологічними проектами в умовах України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- сутність проектного менеджменту;
- основні функціональні завдання учасників проекту;
- національно-культурні аспекти міжнародного бізнесу;
- нормативно-правову базу екологічної діяльності в Україні;
- особливості сучасного екологічного регулювання;
- основні форми співробітництва України з закордонними партнерами;
- принципи формування колективу проекту;
- основні принципи діяльності міжнародних організацій (ГАТТ, СЕС, ін.).

вміти:

- проводити комплексний аналіз середовища екологічного проекту;
- застосовувати міжнародні стандарти до систем менеджменту якості;
- визначати цілі, пріоритети і завдання проекту;
- застосовувати сучасні моделі і методи планування;
- вибирати необхідні інструменти для виконання завдань проекту;
- проводити необхідні організаційні перебудови при виконанні проекту;
- застосовувати технології моделювання процесів виконання проекту;
- використовувати інші засоби проектного менеджменту.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Методологічні засади проектної діяльності.

Тема 1.1. Вступ. Огляд курсу. Історія, загальні засади управління проектами. Історія становлення управління проектами. Основні поняття проектного менеджменту. Загальні принципи та структура.

Тема 1.2. Середовище управління проектами. Структура проекту. Учасники й оточення проекту. Життєвий цикл проекту. Класифікація проектів. Схеми управління проектами.

Тема 1.3. Системний підхід в управлінні проектами. Процеси управління проектами. Проект і система. Системні властивості проекту. Методологія системного аналізу. Групи процесів управління проектами.

Тема 1.4. Проектний аналіз. Організація робіт на етапі розробки проекту. Загальна послідовність проектного аналізу.

Тема 1.5. Інвестиційні дослідження та фінансування проекту. Зміст передінвестиційних досліджень. Основні розділи ТЕО інвестиційного проекту. Інвестиційні потреби проекту і джерела їх фінансування. Основні критерії ефективності інвестиційного проекту й методи їх оцінки.

Тема 1.6. Бізнес-планування проекту. Структура інвестиційного бізнес-плану. Актуальні питання бізнес-планування проекту.

Тема 1.7. Програмно-технічне забезпечення управління проектами. Системи календарного планування і контролю. Системи управління проектами професійного рівня. Вибір системи управління проектами. Запровадження системи управління проектами на підприємстві.

Змістовий модуль 2.

Управління проектами у природоохоронній галузі.

Тема 2.1. Управління інтеграцією проекту. Розробка плану проекту. Визначення критеріїв успіху проекту. Виконання плану проекту. Загальне управління змінами. Особливості управління проектами в Україні.

Тема 2.2. Управління змістом проекту. Ініціація проекту у природоохоронній галузі. Планування цілей проекту. Розробка ієрархічної структури робіт (WBS). Підтвердження цілей проекту. Контроль над змінами цілей.

Тема 2.3. Управління часом проекту. Визначення операцій екологічного проекту. Визначення взаємозв'язків операцій. Оцінка тривалості операцій. Складання розкладу виконання проекту. Аналіз строків.

Тема 2.4. Управління вартістю проекту. Планування ресурсів проекту. Оцінка вартості операцій. Розробка бюджету проекту. Аналіз ресурсів проекту. Контроль бюджету проекту.

Тема 2.5. Управління ризиком проекту. Ідентифікація ризиків екологічного проекту. Оцінка ризиків проекту. Розробка реагування. Моніторинг і контроль ризиків.

Тема 2.6. Управління трудовими ресурсами проекту. Планування організації проекту. Вплив структури організації. Призначення персоналу проекту. Розвиток команди проекту.

Тема 2.7. Управління комунікаціями проекту. Планування взаємодії. Розподіл інформації. Облік виконання. Адміністративне завершення проекту.

Тема 2.8. Управління закупівлями проекту. Планування контрактів. Підготовка умов. Підготовка пропозицій. Вибір постачальників. Адміністрування контракту. Контроль контрактів. Закриття контракту.

Тема 2.9. Управління якістю екологічного проекту. Планування якості. Підтвердження якості. Аналіз якості. Контроль якості. Комплексна система забезпечення якості продукції проекту у природоохоронній галузі.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Загалом	з них					Загалом	з них				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		Л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Методологічні засади проектної діяльності.												
Тема 1.1. Вступ. Огляд курсу. Історія, загальні засади управління проектами							-	1				1
Тема 1.2. Середовище управління проектами							-	1				1
Тема 1.3. Системний підхід в управлінні проектами							-	1				1
Тема 1.4. Проектний аналіз							-	1				1
Тема 1.5. Інвестиційні дослідження та фінансування проекту							-	2				1
Тема 1.6. Бізнес-планування проекту							-	2				1
Тема 1.7. Програмно-технічне забезпечення управління проектами							-	2	4			4
Разом за змістовим модулем 1							24	10	4			10
Змістовий модуль 2. Управління проектами у природоохоронній галузі.												
Тема 2.1. Управління інтеграцією проекту								2	2			10
Тема 2.2. Управління змістом проекту								2	2			10
Тема 2.3. Управління часом проекту								2	2			10
Тема 2.4. Управління вартістю проекту								2	2			10
Тема 2.5. Управління ризиком проекту								2	2			10
Тема 2.6. Управління трудовими ресурсами проекту								2	2			10
Тема 2.7. Управління комунікаціями проекту								2	2			10
Тема 2.8. Управління закупівлями проекту								2	2			10
Тема 2.9. Управління якістю екологічного проекту								2	2			10
Разом за змістовим модулем 2							126	18	18			90
ІНДЗ							немає	-	-	-	-	-
Разом годин							150	28	22	-	-	100

5. Темы семінарських занять

Пор. №	Тема	Кількість Годин
1	НЕМАЄ	
...		

6. Темы практичних занять

Пор. №	Тема	Кількість годин
1.	Методика проектного аналізу, його структура	4
2.	Робота команди проекту: мотивація, запобігання конфліктів, переговори	2
3.	Аналіз і прийняття управлінських рішень в умовах ризику при управлінні проектами	2
4.	Моделі та механізми фінансування проектів	2
5.	Розрахунок обсягу робіт при реалізації проекту за заданими економічними показниками	2
6.	Оптимізація черговості реалізації проектів при лінійній залежності тривалості проекту від вартості	2
7.	Сітьове планування (подія, робота, шлях).	2
8.	Моделювання проектів за допомогою програми «Business Studio»	2
9.	Календарне планування та контроль проектів за допомоги «Microsoft Office Project»	2
10.	Складання бізнес-плану проекту: послідовність розрахунків, досліджень, аналізу, викладення змісту, розділів	2
Разом годин		22

7. Темы лабораторних занять

Пор. №	Тема	Кількість годин
1.	НЕМАЄ	
...		

8. Самостійна робота

Пор. №	Тема	Кількість годин
1.	Тема 1.1. Загальні засади управління проектами	1
2.	Тема 1.2. Середовище управління проектами	1
3.	Тема 1.3. Системний підхід в управлінні проектами	1
4.	Тема 1.4. Проектний аналіз	1
5.	Тема 1.5. Інвестиційні дослідження та фінансування проекту	1
6.	Тема 1.6. Бізнес-планування проекту	1
7.	Тема 1.7. Програмно-технічне забезпечення управління проектами	4
8.	Тема 2.1. Управління інтеграцією проекту	10
9.	Тема 2.2. Управління змістом проекту	10
10.	Тема 2.3. Управління часом проекту	10
11.	Тема 2.4. Управління вартістю проекту	10
12.	Тема 2.5. Управління ризиком проекту.	10
13.	Тема 2.6. Управління трудовими ресурсами проекту	10
14.	Тема 2.7. Управління комунікаціями проекту	10
15.	Тема 2.8. Управління закупівлями проекту	10
16.	Тема 2.9. Управління якістю екологічного проекту	10
Разом годин		100

9. Індивідуальні завдання

Не передбачені.

10. Методи навчання

Дисципліна «Управління проєктами у природоохоронній галузі» поділена на модулі, котрі являють собою логічно завершені частини робочої програми курсу і є тим комплексом знань та умінь, які підлягають контролю.

При викладанні курсу застосовують лекційні, практичні та поза аудиторні види роботи студентів.

Крім того, студентів заохочують до написання рефератів та доповідей по вибраних темах навчальної дисципліни.

Викладач призначає щотижневі індивідуальні консультації для того, щоб студенти могли з'ясувати свої питання стосовно даної дисципліни. Лектор також здійснює консультації через мережу Інтернет. Студенти мають електронну адресу лектора і можуть таким чином отримати консультацію.

11. Методи контролю

Поточний контроль. Передбачає облік відвідування студентами лекцій, практичних занять протягом періоду навчання. Діагностика та оцінювання оволодіння студентами тем навчальної дисципліни відбувається під час аудиторних занять, індивідуальної та самостійної роботи згідно з навчальним планом.

Об'єктами поточного контролю знань є:

- активна робота студентів на лекційних та практичних заняттях. Оцінці підлягають знання, які демонструють студенти при експрес-опитуванні (дозволяє оцінити рівень засвоєння студентом пройденого матеріалу), вирішення задач на практичних заняттях;
- виконання завдання для самостійної роботи. Оцінці підлягає літературний огляд, доповідь на практичному занятті (та / або підготовка наукової статті).

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочою навчальною програмою для засвоєння студентами під час самостійної роботи, виносять на поточний та підсумковий контроль поряд із навчальним матеріалом, який опрацьовують під час аудиторних навчальних занять.

Проведення підсумкового контролю. Умовою допуску до заліку є позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями. За умов кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 30% балів від загальної кількості з дисципліни (або більше 50% балів з поточного контролю за всіма змістовими модулями).

Залік проводять у формі виконання завдання (відповідь на теоретичне питання, вирішення практичної задачі). Критерії оцінювання:

- правильна та повна відповідь на теоретичне питання;
- правильно вирішена задача.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота									Залік	Сума
Змістовий модуль 1										
T.1.1	T.1.2	T.1.3	T.1.4	T.1.5	T.1.6	T.1.7	-	-	30	100
4	4	4	4	4	5	5	-	-		
Змістовий модуль 2										
T.2.1	T.2.2	T.2.3	T.2.4	T.2.5	T.2.6	T.2.7	T.2.8	T.2.9		
5	5	5	4	4	4	4	4	5		

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Приклад за виконання курсової роботи

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до	до	до	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	Зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Для досягнення поставлених цілей викладання дисципліни реалізують наступні засоби, способи та організаційні заходи:

- вивчення теоретичного матеріалу дисципліни на лекціях з використанням комп'ютерних технологій;
- самостійне вивчення теоретичного матеріалу дисципліни з використанням Inter-net-ресурсів, інформаційних баз, спеціальної навчальної та наукової літератури;
- закріплення теоретичного матеріалу при проведенні практичних робіт, виконанні проблемно-орієнтованих, пошукових, творчих завдань.

Практичні заняття проводять у комп'ютерному класі, оснащеному оргтехнікою та мультимедіа засобами (проектор, відеомагнітофон, ін.). При вивченні основних розділів дисципліни, виконуючи завдання на практичних заняттях, магістранти застосовують навички роботи зі спеціалізованим програмним забезпеченням, консультативними комп'ютерними програмами, а також інформаційним забезпеченням Інтернету.

Приміщення у яких проводять заняття мають мобільні меблі для організації ділових ігор і роботи груп слухачів.

14. Рекомендована література

Основна

1. Бабаєв В.М. Управління проектами: Навчальний посібник для студентів спеціальності «Управління проектами». – Харків: ХНАМГ, 2006. – 244 с.
2. Управление проектами: учебное пособие для студентов, обучающихся по специальности 061100 «Менеджмент орг.» / И.И. Мазур, В.Д. Шапиро, Н.Г. Ольдерогге; под общ. ред. И.И. Мазура. – 4-е изд., стер. – Москва: Изд. «Омега-», 2007. – 664 с.
3. Управление инвестиционно-строительными проектами: международный подход: руководство / Под ред. И.И. Мазура, В.Д. Шапиро. – М.: Авваллон, 2004.
4. Методичні вказівки для виконання практичних завдань з курсу «Управління проектами» (для студентів 4 курсу денної форми навчання спеціальності 6.050200 – «Менеджмент організацій») / Укл.: Бабаєв В.М., Висоцька Г.В., Молодченко-Серебрякова Т.Г., Мельман В.О. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 51 с.
5. Афанасьєв М.В. Управління проектами: Навчально-методичний посібник / М.В. Афанасьєв, І.В. Гонгарєва. – Х.: ВД «НЖЕК», 2007. – 272 с.
6. Батенко Л.П. Управління проектами: Навчальний посібник / Л.П. Батенко, О.А. Загородніх, В.В. Ліщинецька. – К.: КНЕУ, 2004. – 231 с.
7. Збараська Л.О. Управління проектами. Навчальний посібник / Л.О. Збараська, В.С. Рижиков, І.Ю. Сर्फорт, О.Ю. Сर्फорт. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 168 с.
8. Кобиляцький Л.С. Управління проектами: Навч. посібник / Л.С. Кобиляцький. – К.: МАУП, 2002. – 200 с.
9. Управление проектами. Толковый англо-русский словарь-справочник / под ред. проф. Шапиро, В.Д. – М.: «Высшая школа», 2000.
10. Сабина Паїне. Проектный менеджмент: ускоренный курс. – М.: Дело и Сервис. – 2005. – 192 с.
11. Управління діловими проектами. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 280 с.

Допоміжна

1. Тарасюк Г.М. Управління проектами. Навчальний посібник / Г.М. Тарасюк. – К.: Каравела, 2004. – 344 с.

2. Тяг Р.Б. Управління проектами. Підручник / Р.Б. Тяг, Б.І. Холод, В.А. Ткаченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 224 с.
3. Колтынюк Б.А. Инвестиционные проекты: Конспект лекций / Б.А. Колтынюк. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2001. – 500 с.
4. Менеджмент организации: Учебное пособие / З.П. Румянцева, Н.А. Саломатин, Р.З. Акбердин и др.; Гос. Ком. РФ по высшему образованию. – М.: ИНФРА-М, 1996. – 430 с.
5. Мескон М.Х. Основы менеджмента: Пер. с англ. / М.Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурн. – М.: Дело ЛТД, 1996. – 702 с.
6. Разу М.Л. Управление программами и проектами: 17-модульная программа для менеджеров «Управление развитием организации». Модуль 8. / М.Л. Разу, В.И. Воропаев, Ю.В. Якутин и др. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 320 с.
7. Савчук В.П. Анализ и разработка инвестиционных проектов / В.П. Савчук, С.Н. Прилипко, Е.Г. Величко. – К.: Абсолют-В, Эльта, 1999.
8. Управление проектами / Мазур И.И., Шапиро В.Д. и др. Справочное пособие. – М.: Высшая школа, 2001. – 875 с.
9. Москвін С.О. Проектний аналіз / С.О. Москвін. – Київ: ТОВ «Видавництво Лібра», 1999. – 368 с.
10. Алексеева М.М. Планирование деятельности фирмы / М.М. Алексеева. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 248 с.
11. Кучеренко В.Р. Управління діловими проектами: Навчальний посібник / В.Р. Кучеренко, О.С. Маркітант. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 280 с.
12. Економіка підприємства: Підручник / За ред. С.Ф. Покропивного. – К.: КНЕУ, 2000. – 528 с.
13. Орлов О.О. Планування діяльності промислового підприємства. Підручник / О.О. Орлов. – К.: Скарби, 2002. – 336 с.
14. Пивоваров К.В. Планирование на предприятии: Учеб. пособие / К.В. Пивоваров. – М.: Издат.-торговая корпорация «Дашков и К», 2004. – 232 с.
15. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник/ За заг. ред. В.Є. Москалюка. – К.: КНЕУ, 2005. – 384 с.
16. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга: Пер. с нем. // Под ред. А.А. Турчака, Л.Г. Головача, М.Л. Лукашевича. – М.: Финансы и статистика, 1997.
17. Бізнес-план: технологія та обґрунтування: Навч. Посібник / За ред. Покропивного С.Ф., – К.: КНЕУ, 2002, -379 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Project Management Institute [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.pmi.org>, free.
2. Project Management Resource Center [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.allpm.com>, free.
3. Project Management Forum [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.pmforum.org>, free.
4. International Project Management Association [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.ipma.ch>, free.
5. Institute of Advanced Projects and Contracts Management [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.epci.no>, free.
6. Project Management com [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.projectmanagement.com>, free.
7. Project Management Center [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.infogoal.com>, free.
8. Center for International Projects and Project Management [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.iol.ie/~mattewar/CIPPM>, free.

9. Project Connections Newsletter [Electronic resource]. – Mode of access: <http://projectconnections.com/newsletter>, free.
10. Національна асоціація управління проектами «Совнет» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sovnet.ru>, вільний.
11. The NASA Academy of program/project and engineering leadership [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.nasa.gov/offices/oc/e/appel/home/index.html>, free.
12. Портал Microsoft Project [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.microsoftproject.ru>, вільний.
13. Бібліотека з менеджменту. – <http://management.com.ua>
14. <http://www.pmpofy.ru>
15. <http://window.edu.ru> – Єдине вікно доступу до освітніх ресурсів.
16. <http://office.ua> – журнал ефективного керівника
17. <http://www.projectmanagement.ru>.
18. www.bscol.com – Сайт про збалансовану систему показників
19. http://www.cfm.ru/finanalysis/invest/appraisal_invproject – оцінка ефективності інвестиційних проектів
20. <http://www.pmcity.ru> – Управління проектами. Методологія, навчання, аутсорсинг.
21. www.pmsoft.ru – Project Management Solution Soft System
22. <http://www.businessstudio.com.ua> – Система моделювання бізнес-процесів.